RR 2025-362

Från: thomas.martensson@skogsstyrelsen.se
Skickat: den 13 november 2025 17:50
Till: skogsstyrelsen@skogsstyrelsen.se
Ämne: [extern] Remiss grundföreskrift kriterier för gammal skog Dnr 2025/3265
Bifogade filer: Remissmissiv 2025-11.13.pdf; Förslag grundföreskrift kriterier för gammal skog.pdf; Konsekvensutredning.pdf

Uppföljningsflagga: Följ upp
Flagga: Har meddelandeflagga

Kategorier: Björn
AppServerName: public360_prod
ArchiveStatusCode: 3
DocumentID: RR 2025-362:01
DocumentIsArchived: -1

Ni ges härmed tillfälle att lämna synpunkter på förslag till grundföreskrift och den konsekvensutredning som ligger till grund för förslaget.

Skicka era synpunkter senast den 30 november till skogsstyrelsen@skogsstyrelsen.se

Med vänlig hälsning
Thomas Mårtensson

Thomas Mårtensson | Enhetschef
Skogsstyrelsen | Tillsynsenheten
Varbergsvägen 12, 31160 Ullared
010-172 10 00 (kundtjänst) | 010-172 13 46 (direkt)
thomas.martensson@skogsstyrelsen.se | skogsstyrelsen.se
Så behandlar vi personuppgifter

SKOGSSTYRELSEN

Enligt sändlista

Remiss angående förslag till Skogsstyrelsens föreskrifter om vissa kriterier för gammal skog

Regeringen har den 13 november 2025 beslutat om en ändring i förordningen (1998:904) om anmälan med innebörden att samråd där skogsbruksåtgärder som avses utföras i urskog eller gammal skog ska anmälas för samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken.

Skogsstyrelsens framtagna förslag på föreskrifter anger när kriterierna avseende mycket hög ålder samt för inhemska trädarter ska anses vara uppfyllda och skogsbruksåtgärder därmed enligt förordningen ska anmälas.

Ni ges härmed tillfälle att lämna synpunkter på förslag till Skogsstyrelsens föreskrifter om vissa kriterier för gammal skog och den konsekvensutredning som ligger till grund för förslaget.

Skicka eventuella synpunkter senast den 30 november 2025 via e-post till skogsstyrelsen@skogsstyrelsen.se.

Ange Skogsstyrelsens diarienummer 2025/3265 i ämnesraden på e-postmeddelandet.

Om ni vill ta del av remissvarssammanställningen och våra ställningstaganden med anledning av era synpunkter efter beslut, ange den adress materialet ska skickas till.

För frågor eller ytterligare information under remisstiden kontakta:
thomas.martensson@skogsstyrelsen.se

Thomas Mårtensson
Enhetschef

Bilagor

1. Förslag till föreskrifter
2. Konsekvensutredning

Sändlista

Advokatsamfundet
Affärsverket svenska kraftnät
Avfall Sverige
Billerud Wood Supply
Boden kommun
Boverket
Birdlife Sverige
Branschföreningen Svensk Torv
Branschrådet för Lantbrukets Rådgivningsföretag
Chalmers tekniska högskola
Domstolsverket
Drivkraft Sverige
Energiföretagen
Energigas Sverige
Energimyndigheten
Energimarknadsinspektionen
Enköpings kommun
Friluftsfrämjandet
Fortifikationsverket
Folkhälsomyndigheten
Formas
Fortifikationsverket
Fältbiologerna
Föreningen Skogens mångbruk
Försvarsinspektören för hälsa och miljö
Föreningen för gruvor, mineral- och metallproducenter i Sverige (SveMin)
Försvarets materielverk
Försvarets radioanstalt
Försvarsmakten
Gislaved kommun
Gjuteriföreningen
Greenpeace
GS-facket
Gävle kommun
Göteborgs kommun
Göteborgs universitet, Juridiska Institutionen
Hav- och vattenmyndigheten
Hembygdsföreningen
Hela Sverige ska leva
Helsingborg kommun
Holmen Skog
Huddinge kommun
Hushållningssällskapens förbund
Häradsallmänningarnas förbund
Implementeringsrådet
Innovations- och kemiindustrierna i Sverige, IKEM
Jernkontoret
Jokkmokk kommun
Jordbruksverket
Kalix kommun

Kalmar kommun
Kammarkollegiet
Karlstad kommun
Karolinska Institutet
Kommerskollegium
Konkurrensverket
Koncessionssamebyarnas Intresseförening
Kraftringen Energi AB
Kungsbacka kommun
Kustbevakningen
KSLA
Köping kommun
Lantbrukarnas riksförbund
Linnéuniversitetet
LRF Skogsägarna
Lysekils kommun
Länsstyrelsen Blekinge
Länsstyrelsen Dalarna
Länsstyrelsen Gotland
Länsstyrelsen Gävleborg
Länsstyrelsen Halland
Länsstyrelsen Jämtland
Länsstyrelsen Jönköping
Länsstyrelsen Kalmar
Länsstyrelsen Kronoberg
Länsstyrelsen Norrbotten
Länsstyrelsen Skåne
Länsstyrelsen Stockholm
Länsstyrelsen Södermanland
Länsstyrelsen Uppsala
Länsstyrelsen Värmland
Länsstyrelsen Västerbotten
Länsstyrelsen Västernorrland
Länsstyrelsen Västmanland
Länsstyrelsen Västra Götaland
Länsstyrelsen Örebro
Länsstyrelsen Östergötland
Malmö kommun
Mariestad kommun
Mellanskog
Mittuniversitetet
Mora kommun
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
Nacka tingsrätt (mark- och miljödomstolen)
Naturskyddsföreningen
Naturturismföretagen
Naturvårdsverket
Nordion Energi AB
Norrtälje kommun
Norra Skog
Näringslivets Regelnämnd

Olofström kommun
Piteå kommun
Regelrådet
Renägareförbundet
Riksantikvarieämbetet
Riksdagens Ombudsmän
Riksförbundet Enskilda Vägar
Samernas Riksförbund
Sametinget
Simrishamns kommun
SCA
Sjöfartsverket
Skara kommun
Skogforsk
Skogsentreprenörerna
Skogsindustrierna
Skogssällskapet
Skydda skogen
Statens Fastighetsverk
Statens energimyndighet
Statens geotekniska institut
Statens jordbruksverk
Statskontoret
Stockholm Exergi
Stockholms universitet
Strålsäkerhetsmyndigheten
Stora Enso Skog AB
Sollentuna kommun
Svebio
Svea hovrätt (mark- och miljööverdomstolen)
Sveaskog
Svensk solenergi
Svensk Vattenkraftförening
Svensk Vindenergi
Svenska Naturskyddsföreningen
Svenska Botaniska Föreningen
Svenska byggnadsvårdsföreningen
Svenska Kyl & Värmepumpföreningen
Svenska Jägareförbundet
Svenska samernas riksförbund
Svenska kyrkan
Svenskt Friluftsliv
Svenskt Näringsliv
Sveriges Kommuner och Regioner
Sveriges allmänningsskogars förbund
Sveriges Jordägareförbund
Sveriges lantbruksuniversitet
Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut
Sydved
Sågverkens Riksförbund
Södra skogsägarna

Söderenergi AB
Söderhamns kommun
Tillväxtverket
Tomelilla kommun
Totalförsvarets forskningsinstitut
Trafikverket
Trelleborgs kommun
Trädbränsleföreningen
Täby kommun
Umeå kommun
Umeå tingsrätt
Umeå universitet
Uppsala kommun
Uppsala universitet
Vattenfall AB
Vingåker kommun
Vänersborgs kommun
Vänersborgs tingsrätt (mark- och miljödomstolen)
Vännäs kommun
Världsnaturfonden i Sverige
Växjö tingsrätt (mark- och miljödomstolen)
WWF
Åre kommun
Östersunds tingsrätt (mark- och miljödomstolen)
Övertorneå kommun

Skogsstyrelsens författningssamling

ISSN 0347-5212

SKSFS 2025:X

Utkom från trycket
den [X månad 20XX]

Skogsstyrelsens föreskrifter om vissa kriterier för gammal skog;

beslutade den 16 december 2025.

Sakord: Naturvård

Skogsstyrelsen föreskriver med stöd av 5 a § förordningen (1998:904) om anmälan för samråd följande.

1 § För att ett skogsbestånd eller skogsområde ska anses uppfylla kriteriet för mycket hög ålder i 3 § 1 förordningen (1998:904) om anmälan för samråd krävs

1. för skogsbestånd eller skogsområden där grundytan till minst 50 procent består av sådana ädla lövträd som anges i 22 § skogsvårdslagen (1979:429) eller barrträd eller en blandning därav, att

a) det har en medelålder som är minst 180 år, eller att minst 40 träd per hektar har uppnått en ålder av minst 200 år om skogsbeståndet eller skogsområdet finns i Norrland, Dalarnas län eller Torsby kommun, eller

b) det har en medelålder som är minst 160 år, eller att minst 40 träd per hektar har uppnått en ålder av minst 180 år om skogsbeståndet eller skogsområdet finns i annan del av landet, eller

2. för skogsbestånd eller skogsområden där grundytan till mer än 50 procent består av andra lövträd än sådana ädla lövträd som anges i 22 § skogsvårdslagen (1979:429) att det har en medelålder som är minst 120 år, eller att minst 40 träd per hektar har uppnått en ålder av minst 140 år, oavsett var i landet skogsbeståndet eller skogsområdet finns.

Med medelålder avses den grundytevägda medelåldern i hela skogsbeståndet eller skogsområdet, inklusive eventuella överståndare.

2 § För att ett skogsbestånd eller skogsområde ska anses uppfylla kriteriet för inhemska trädarter i 3 § 2 förordningen (1998:904) om anmälan för samråd krävs att det består av en eller flera trädarter som anges i bilagan till dessa föreskrifter. Andra trädarter får förekomma i begränsad omfattning förutsatt att inslaget inte har en betydande påverkan på de ekologiska processerna.

Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 februari 2026.

REMISS

På Skogsstyrelsens vägnar

HERMAN SUNDQVIST

Thomas Mårtensson
Tillsynsenheten

REMISS

Förteckning över trädarter som ska anses vara inhemska enligt 2 §

Ask *Fraxinus excelsior* L.
Asp *Populus tremula* L.
Avenbok *Carpinus betulus* L.
Bergek *Quercus petraea* (Matt.) Liebl.
Bohuslind *Tilia platyphyllos* Scop.
Bok *Fagus sylvatica* L.
En *Juniperus communis* L.
Getapel *Rhamnus cathartica* L.
Glasbjörk *Betula pubescens* Ehrh.
Gran *Picea abies* (L.) H. Karst.
Gråal *Alnus incana* (L.) Moench.
Hassel *Corylus avellana* L.
Hägg *Prunus padus* L.
Idegran *Taxus baccata* L.
Jolster *Salix pentandra* L.
Klibbal *Alnus glutinosa* (L.) Gaertn.
Lundalm *Ulmus minor* Mill.
Naverlönn *Acer campestre* L.
Oxel *Sorbus intermedia* (Ehrh.) Pers.
Parklind *Tilia x europaea* L.
Rönn *Sorbus aucuparia* L.
Sibirisk lärk *Larix sibirica* Ledeb.
Skogsalm *Ulmus glabra* Huds.
Skogsek *Quercus robur* L.
Skogslind *Tilia cordata* Mill.
Skogslönn *Acer platanoides* L.
Sälg *Salix caprea* L.
Sötkörsbär (fågelbär) *Prunus avium* L.
Tall *Pinus sylvestris* L.
Vildapel *Malus sylvestris* (L.) Mill.
Vresalm *Ulmus laevis* Pall.
Vårtbjörk *Betula pendula* Roth.

REMISS

Konsekvensutredning av förslag till föreskrifter om kriterier för gammal skog

Innehåll

1 Inledande fas av konsekvensutredningen....4
1.1 Problembeskrivning och eftersträvad förändring....4
1.1.1 Konsekvenser om någon åtgärd inte vidtas....6
1.2 Olika alternativ för att uppnå förändringen som eftersträvas samt för- och nackdelar med dessa....6
1.2.1 Valt alternativ....9
2 Fördjupad analys av förslaget....12
2.1 Konsekvenser för företag....12
2.1.1 Antalet företag som berörs....12
2.1.2 Vilka branscher företagen är verksamma i....13
2.1.3 Storleken på företagen....13
2.1.4 Kostnader, intäkter och andra relevanta konsekvenser för företag13
2.1.5 Förslagets proportionalitet....14
2.1.6 Eventuella osäkerheter i analysen....14
2.2 Konsekvenser för kommuner och regioner....14
2.2.1 Beskrivning av hur kommuner och regioner berörs....14
2.2.2 Kostnader, intäkter och andra relevanta konsekvenser för kommuner och regioner....14
2.2.3 Förslagets proportionalitet....14
2.2.4 Bedömning av om föreslagen reglering inskränker den kommunala självstyrelsen....14
2.2.5 Eventuella osäkerheter i analysen....14
2.3 Konsekvenser för staten....14
2.3.1 Beskrivning av hur staten berörs....14
2.3.2 Kostnader, intäkter och andra relevanta konsekvenser för staten .15
2.3.3 Förslagets proportionalitet....16
2.3.4 Eventuella osäkerheter i analysen....16
2.4 Konsekvenser för andra enskilda....16
3 Samråd och konsultation....16
4 Bemyndiganden med mera....17
4.1 Redogörelse för de bemyndiganden som myndighetens beslutanderätt grundar sig på....17
4.2 Bedömning av om den föreslagna regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen....17
4.3 Redogörelse för bedömning avseende anmälningspliktiga regler...17
4.4 Hållbarhet och integritet....18
5 Ikraftträdande och uppföljning....18

5.1 Tidpunkt för ikraftträdande 18
5.2 Övergångsbestämmelser 19
5.3 Hur och när konsekvenserna av förslaget kan utvärderas 19

1 Inledande fas av konsekvensutredningen

1.1 Problembeskrivning och eftersträvad förändring

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet har under sommaren 2025 remitterat Promemoria – Anmälningsplikt för skogsbruksåtgärder i urskog och gammal skog samt krav för A-landsstatus i förnybartdirektivet, daterad 2025-06-25, LI2025/01286. I promemorian föreslås bestämmelser i förordningen (1998:904) om anmälan för samråd (förordningen) som innebär att skogsbruksåtgärder som avses utföras i urskog eller gammal skog ska anmälas för samråd enligt 12 kap. I promemorian föreslås bestämmelser i förordningen (1998:904) om anmälan för samråd (förordningen) som innebär att skogsbruksåtgärder som avses utföras i urskog eller gammal skog ska anmälas för samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken. Bakgrunden är att urskog och gammal skog behöver definieras i svensk rätt, för att förnybartdirektivet i dess senaste lydelse ska kunna tillämpas på ett korrekt sätt i Sverige. Förslagen i promemorian syftar till att Sverige fortsatt på ett kostnadseffektivt sätt ska vara ett A-land enligt förnybartdirektivet utan att gå utöver direktivets miniminivå.

Förslagen i promemorian syftar också till att motverka att urskog blir föremål för skogsförstörelse enligt avskogningsförordningen. EU-rätten har dock redan en definition av urskog som medlemsstaterna måste förhålla sig till, varför förslaget i promemorian är att hänvisa till den definitionen i EU:s avskogningsförordning[1].

Regeringen har den 13 november 2025 beslutat om ändringar i förordning (1998:904) om anmälan för samråd.

Avseende gammal skog införs följande definition i förordningen.

> 3 § Med gammal skog avses i denna förordning ett sammanhängande skogsbestånd eller skogsområde
> 1. som har mycket hög ålder,
> 2. som består av inhemska trädarter,
> 3. som genom huvudsakligen naturliga processer har utvecklat de strukturer och den dynamik som normalt förknippas med sena successionsstadier av urskog,
> 4. som är tillräckligt stort för att långsiktigt kunna behålla sina naturliga ekologiska processer, och
> 5. där ingen eller endast obetydliga avverkningar skett under de senaste 30 åren och där det saknas spår från beståndsersättande skogsskötselåtgärder under de senaste 80 åren.
>
> 4 § Ett skogsbestånd eller skogsområde ska anses uppfylla kriteriet i 3 § 3 om det i beståndet eller området finns död ved i flera olika nedbrytningsstadier i en mängd som,

[1] Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1115 av den 31 maj 2023 om tillhandahållande på unionsmarknaden och export från unionen av vissa råvaror och produkter som är förknippade med avskogning och skogsförstörelse och om upphävande av förordning (EU) nr 995/2010.

1. om beståndet eller området finns i Norrland, i Dalarnas län eller i Torsby kommun, per hektar uppgår till minst 20 kubikmeter stående eller liggande död ved med minst
a) 30 lågor av tall, torrakor av tall, rötbrutna högstubbar av gran, eller
b) 20 centimeter grova lågor av gran eller lövträd, eller
2. om beståndet eller området finns i en annan del av Sverige än den som anges i 1, per hektar uppgår till
a) minst 20 kubikmeter stående eller liggande död ved och har en ålder som är minst ett år, eller
b) minst 10 kubikmeter stående eller liggande död ved med minst
- 20 lågor av tall, torrakor av tall, rötbrutna högstubbar av gran, eller
- 20 centimeter grova lågor av gran eller lövträd.

Förordningsändringen innehåller också ett nytt bemyndigande för Skogsstyrelsen att meddela föreskrifter avseende vissa av kriterierna för gammal skog i 3 §.

5 a § Skogsstyrelsen får meddela
1. föreskrifter om vad som krävs för att ett skogsbestånd eller skogsområde ska anses uppfylla kriterierna i 3 § 1 och 2, och
2. ytterligare föreskrifter om vad som krävs för att ett skogsbestånd eller skogsområde ska anses uppfylla kriterierna i 3 § 3.

Skogsstyrelsen får således enligt 5 a § 1 bemyndigande att meddela föreskrifter om när kriterierna avseende mycket hög ålder samt inhemska trädarter ska anses vara uppfyllda. Enligt 5 a § 2 får Skogsstyrelsen även meddela ytterligare föreskrifter, förutom det som framgår av 4 § om förekomst av död ved, om när kriteriet beträffande struktur och dynamik ska anses vara uppfyllt.

Vidare finns i förordningen en ny 7 e § med en uttrycklig skyldighet att anmäla en förestående skogsbruksåtgärd i gammal skog, oavsett naturvärden i övrigt, i enlighet med 12 kap. 6 § miljöbalken. Motsvarande skyldighet avseende urskog finns i en ny 7 d §. Anmälan enligt 12 kap. 6 § miljöbalken behövs dock inte om skogsbruksåtgärden omfattas av viss tillståndsplikt enligt skogsvårdslagen.

7 e § Innan en skogsbruksåtgärd utförs i en gammal skog, ska anmälan göras för samråd enligt 12 kap. 6 § första stycket miljöbalken.
Första stycket gäller inte om det krävs tillstånd för åtgärden enligt bestämmelserna om tillstånd för avverkning i fjällnära skog i skogsvårdslagen (1979:429).

Av promemorian framgår att en stor del av de skogsbruksåtgärder som enligt förslaget ska anmälas för samråd, redan i dag ska anmälas för samråd enligt miljöbalkens generella samrådsplikt, eftersom åtgärden kan komma att väsentligt ändra naturmiljön på den plats den utförs. För dessa skogsbruksåtgärder finns det alltså redan enligt tidigare regelverk en administrativ börda för markägaren att anmäla åtgärderna för samråd. Genom förordningen tillkommer dock den administrativa bördan för att ta ställning till om skogen är gammal skog.

Som nämnts ovan är de föreslagna ändringarna kopplade till Sveriges genomförande av förnybartdirektivet.

1.1.1 Konsekvenser om någon åtgärd inte vidtas

Skogsstyrelsen bedömer att om föreskrifter inte införs kommer de delar som avser begreppen ”mycket hög ålder” och ”inhemska trädarter” i definitionen av gammal skog som återfinns i förordningen att vara opreciserade och därmed svårtillämpliga. Det skulle lämnas till rättsutvecklingen att uttyda och avgränsa begreppen.

Konsekvensen av en oprecis definition av gammal skog är att det blir svårt för verksamhetsutövare att identifiera och bedöma vad som är gammal skog. Därutöver blir det besvärligt eller omöjligt för svenska energiproducenter att använda skogsbiomassa för produktion av energi klassad som förnybar enligt EU och lag (2010:598) om hållbarhetskriterier för vissa bränslen. Detta eftersom samhället eller energiproducenten måste säkerställa att råvaran/skogsbiomassan inte kommer från gammal skog. Oklarhet avseende om skogsbiomassa kommer från gammal skog innebär således högre kostnader och priser för svensk energi och för dess konsumenter.

Vidare, med beaktande av att begreppet ”gammal skog enligt definitionen i det land skogen finns” är vedertaget i EU, skulle sannolikt avsaknad av en precis och rättssäker svensk definition försvåra eller omöjliggöra ett svenskt genomförande av andra EU-initiativ som berör skogen.

1.2 Olika alternativ för att uppnå förändringen som eftersträvas samt för- och nackdelar med dessa

Möjliga alternativ till föreskriftsformatet, för att specificera vad som är att anse som gammal skog i Sverige, är information i form av ett allmänt råd från myndigheten eller mer allmän information och rekommendationer.

Skillnaden mellan dessa format är hur rättsligt bindande de är, där allmänt råd, allmän information eller rekommendationer inte har någon rättsligt bindande status utan tillåter andra mer eller mindre välmotiverade tillämpningar än vad myndigheten har rekommenderat. Det kan i förlängningen leda till ett ifrågasättande av om svenska aktörer efterlever regleringen för förnybar energiråvara på ett sätt som är förenligt med EU:s direktiv om detsamma och en svensk klassning som A-land i det sammanhanget.

Att i stället införa sådana förtydliganden i föreskrifter bedöms öka tydligheten och tillämpbarheten av den föreslagna definitionen i förordningen. Det bedöms därmed öka möjligheten för att verksamhetsutövare uppmärksammas på att om en skogsbruksåtgärd planeras att utföras i en gammal skog krävs en anmälan för samråd.

Samtidigt bedöms skogar som uppfyller definition i 3 § förordningen redan sedan tidigare omfattas av 4 § i Skogsstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om anmälningsskyldighet för samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken avseende skogsbruksåtgärder (SKSFS 2013:3). Skälet till detta är att gammal skog

(enligt definitionen i 3 §) är av karaktären att de har mycket stor betydelse för skogens flora och fauna. Skogar som omfattas av kravet om anmälan för samråd på grund av att de uppfyller definitionen av gammal skog utgör därför en delmängd av de skogsområden som från en samlad bedömning av biotopens struktur, artinnehåll, historik och fysiska miljö har mycket höga naturvärden och har mycket stor betydelse för skogens flora och fauna och utgör eller kan förväntas utgöra livsmiljö för akut hotade, starkt hotade, sårbara eller nära hotade arter och som också omfattas av anmälningskrav för samråd. Det är dock viktigt, med hänvisning till förnybartdirektivet och Sveriges A-landsstatus, att gammal skog tydligt kan särskiljas från övriga skogar av stor betydelse för flora och fauna.

En potentiell nackdel med att införa förtydliganden i föreskrifter, avseende exempelvis ålderskriterier, är att det kan uppfattas som att dessa ålderskrav gäller även som avgränsning för när det i övrigt krävs samråd för skogar med stor betydelse för skogens flora och fauna. Det skulle kunna leda till att verksamhetsutövare på felaktiga grunder avstår från att anmäla skogsbruksåtgärder för samråd i skogar som inte uppnår ålderskravet för gammal skog, men som har mycket höga naturvärden.

Avseende de nivåer för beståndsåldrar som föreslås att preciseras i föreskriften kan konstateras att det inte finns något enskilt ekologiskt förankrat tröskelvärde som kan appliceras på olika skogstyper och över olika naturgeografiska områden för att avgöra om ett område utgör en gammal skog eller inte. Detta har sin förklaring i att tröskelnivåer för ålder behöver anpassas utifrån vilka egenskaper och kvaliteter beståndet förväntas hysa samt vilken skogstyp, ståndort eller naturgeografisk region det handlar om. Indikatorn beståndsålder finns inte heller med i EU-kommissionens vägledning[2], däremot förekomsten av gamla och grova träd. Förordningens formulering om att den svenska definitionen av gammal skog avser skogar med mycket hög ålder ger samtidigt en indikation om vad regeringen anser bör kunna inkluderas i definitionen.

I anvisningarna från regeringen avseende det regeringsuppdrag som Skogsstyrelsen tillsammans med Naturvårdsverket fick under 2024[3], om att lämna förslag till nationell definition av gammal skog och klassificeringskriterier för sådan skog, angavs att kriterierna skulle ta sin utgångspunkt i skyddsvärda skogar med mycket hög beståndsålder, i huvudsak 180 år och äldre. Det förslag avseende ålderskrav som myndigheterna då redovisade, med bäring på formuleringen *mycket hög ålder*, bedöms mot bakgrund av ovanstående vara ett uttryck för den avvägning och inriktning som avses med definitionens bestämmelse i 3 § 1 i förordningen.

För att få närmare vägledning kring vad som kan avses med mycket hög ålder skulle stöd kunna tas i vad som anges i Skogsstyrelsens allmänna råd till förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. (SKSFS 2013:1). I de allmänna råden finns bland annat en beskrivning av vad som bör

[2] European Commission. 2023. Commission Guidelines for Defining, Mapping, Monitoring and Strictly Protecting EU Primary and Old-Growth Forest. SWD(2023) 62 final
[3] Ekonomistyrningsverket. Skogsstyrelsens regleringsbrev 2024. https://www.esv.se/Statsliggaren/Regleringsbrev?rbid=24087 Hämtad 2025-10-12.

krävas för att ett område ska kunna omfattas av biotopskyddstypen ”Mark med mycket gamla träd”. Där anges att gran, tall, ek och bok normalt är mycket gamla träd när de uppnått en ålder som är minst dubbelt så hög som lägsta tillåtna ålder för föryngringsavverkning. Detta innebär att ålderskravet i den definitionen påverkas av markens bördighet och därmed kan variera stort såväl inom som mellan olika naturgeografiska regioner. I praktiken handlar om en variation mellan 90 och 200 års ålder sett över landet. I medeltal på nationell nivå bedöms denna definition innebära att ett ålderskrav runt 130 - 170 år för att de nämnda trädarterna ska anses vara mycket gamla träd. För övriga trädarter anges i det sammanhanget att de normalt bör ha uppnått en ålder av minst 100 år för att anses vara mycket gamla.

Sammantaget bedöms det dock som problematiskt för tillämpningen av 3 § 1 i förordningen om det föreligger en alltför stor variabilitet i ålderskravet inom samma geografiska område. Att fastställa vad som gäller i det enskilda fallet kommer då kräva en korrekt bonitering. Avgränsningen - i synnerhet i gränsfall – liksom tillämpbarheten för verksamhetsutövare bedöms därigenom innebära en ökad komplexitet för när en anmälan om samråd avseende åtgärder i gammal skog behöver upprättas. Detta talar i stället för att vid beaktande av naturgivna förutsättningarna införa ålderskrav för barr- respektive ädellövträd som är regionalt avgränsade i norra respektive södra Sverige.

Då det i enlighet med vad som framgått ovan inte finns några enskilda och entydiga angivelser tillgängliga avseende vilka beståndsåldrar som ska krävas för att en skog – med hänvisning till de ekologiska aspekterna – ska klassificeras som gammal skog (old-growth forest), är det nödvändigt att finna stöd för en sådan precisering i andra underlag. Kortfattat kan noteras att det finns ett flertal olika alternativa tröskelvärden för beståndsålder som skulle kunna aktualiseras och medför olika konsekvenser avseende exempelvis vilka arealer som nationellt skulle kunna omfattas av definitionen, för mer utvecklande resonemang se Skogsstyrelsens slutredovisning[4] av nämnt regeringsuppdrag.

Vad gäller definition av när ett skogsbestånd eller område ska anses bestå av inhemska trädarter, har Skogsstyrelsen avseende trädarterna övervägt att enbart använda begreppet utan närmare specificering, att använda begreppet med hänvisning till vedertagen uppfattning eller att specificera trädarterna i en lista. Tydlighets- och rättssäkerhetsskäl talar för en specificerande lista, även om det avseende någon enstaka art som Sibirisk lärk finns skilda uppfattningar hos de som är engagerade i sektorn. Avseende när beståndet eller området ska anses bestå av dessa trädarter ser Skogsstyrelsen inget alternativ till att tillåta inslag av andra trädslag men ser ändå ett behov av att tydliggöra det i förslaget.

[4] Skogsstyrelsens rapport 2024/09, Underlag för kostnadseffektivt genomförande av förnybartdirektivet – slutredovisning

I slutrapporten[5] från regeringsuppdraget 2017[6] om att se över behovet av att revidera föreskrifter för anläggning av skog på produktiv skogsmark redovisar Skogsstyrelsen en sammanställning över vilka trädslag som är inhemska i Sverige. I ett föreskriftsarbete rörande Skogsstyrelsens föreskrifter och allmänna råd till Skogsvårdslagen (SKSFS 2011:7) remitterades denna sammanställning och ytterligare tre arter, getapel, vildapel och jolster, tillfördes efter inkomna synpunkter i listan. Denna sammanställning, med de tre tillkommande arterna, ingår i det nu lagda föreskriftsförslaget.

1.2.1 Valt alternativ

I den uppdaterade versionen av förnybartdirektivet[7] framgår av artikel 29.6a vi, att skogsbiomassan inte får härröra från mark vars status i januari 2008 eller därefter utgjordes av urskog eller gammal skog enligt definitionen i det land skogen finns, oberoende av om marken fortfarande har denna status.

I syfte att bibehålla Sveriges A-landsstatus som råvaruleverantör av förnybart biobränsle från skogen gör regeringen bedömningen att skog definierad som gammal skog eller urskog inte ska avverkas. Regeringen har i 3 § i förordningen fastställt en svensk definition av begreppet gammal skog. Definitionen innehåller begrepp som behöver preciseras och tydliggöras för att definitionen ska bli tillämpbar och rättssäker. Detta gäller exempelvis kriteriet ”mycket hög ålder” i 3 § 1 i förordningen.

Skogsstyrelsen har vid beslut om föreskrifter att beakta olika intressen så som ekologiska faktorer och påverkan på näringslivet och samhället i stort.

Främst verksamhetsutövarna och energiföretag skulle påverkas negativt om kriterierna för den svenska definitionen av gammal skog sätts för extensivt, det vill säga om definitionen innebär att mer skogsareal än vad som kan motiveras utifrån förnybardirektivet, exkluderas från användning så som förnybar energiråvara.

Mot bakgrund av detta har Skogsstyrelsen utgått från ovan nämnda regeringsuppdrag, regeringens promemoria[8] och förordningsändring och dess definition, särskilt avseende ålder. Skogsstyrelsen har då även beaktat att det som enligt Skogsstyrelsens förslag till föreskrifter krävs för att klassificeras som gammal skog endast är en delmängd av den areal vars naturvärden är så höga att de kan bli föremål för försiktighetsåtgärder och förbud i samband med en samrådsanmälan enligt 12 kap. 6 § miljöbalken. Områden med stor betydelse för skogens flora och fauna, som inte når upp till ålderskravet, är således även fortsättningsvis föremål för sådana anpassningar och försiktighetsåtgärder (inkl. förbud mot den anmälda verksamheten) som kan bli aktuella med stöd av 12 kap. 6 § eller 26 kap. 9 § miljöbalken. Här bör det

[5] Skogsstyrelsens rapport 2018/13 - Föreskrifter för anläggning av skog
[6] Ekonomistyrningsverket. Skogsstyrelsens Regleringsbrev 2017 Myndighet Skogsstyrelsen - ESV hämtad 2025-11-03
[7] Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor, i dess senaste lydelse, RED III.
[8] Landsbygds- och infrastrukturdepartementet. Promemoria Anmälningsplikt för skogsbruksåtgärder i urskog och gammal skog samt krav för A-landsstatus i förnybartdirektivet. LI2025/01286.

dock påpekas att enbart för att det föreligger samrådsskyldighet för skogsbruksåtgärder i områden som inte når upp till ålderskravet, innebär det inte per automatik att utförandet av åtgärderna till fullo kan förbjudas i varje enskilt fall med stöd av 12 kap. 6 § miljöbalken. Denna bedömning kommer vara beroende av omständigheterna i det enskilda fallet och kan komma att leda till att dessa skogar delvis avverkas.

Gammal skog

Med hänvisning till att regeringen i definitionen av gammal skog i 3 § 1 i förordningen betonar att begreppet avser skogar med mycket hög ålder, samt vid beaktande av de angivna ramarna avseende ålderskriteriet som framgick av det tidigare regeringsuppdraget, gör Skogsstyrelsen bedömningen att preciseringen av ”mycket hög ålder” i huvudsak ska knytas till de åldrar som Skogsstyrelsen föreslog i slutredovisningen av regeringsuppdraget.

Med utgångspunkt i områdenas karaktär och ekologiska processer är det nödvändigt att inledningsvis kategorisera skogarna utifrån förekomsten av olika trädslagstyper. De tre kategorierna är bestånd eller områden dominerade av barrträd, ädellövträd eller övriga lövträd. För att beskrivningen ska bli heltäckande och inga skogar ska riskera att exkluderas från någon av dessa tre kategorier krävs antingen att grundytan till minst 50 procent ska utgörs av barrträd eller ädla lövträd eller en blandning därav, alternativt ska mer än 50 procent av grundytan utgöras av andra lövträd än ädla lövträd. Med dessa förutsättningar givna kommer alla skogar falla inom någon av de tre kategorierna.

Då medelbonitet är nästan dubbelt så hög i södra Sverige jämfört med norra Sverige, vilket bidrar till att skynda på flertalet av de naturliga processer som är av betydelse i detta sammanhang, bedöms det motiverat att differentiera ålderskravet med 20 år mellan norra Sverige och södra Sverige för barr- och ädellövträd. Detta medför att ålderskravet för beståndets medelålder sätts till 180 år i norra Sverige och till 160 år i södra Sverige, vilket är i linje med slutredovisningen av det tidigare regeringsuppdraget[9]. Avgränsning av norra respektive södra Sverige bör likställas med den som följer av 4 § i förordningen.

Med hänvisning till trädslagens biologi och ekologiska sammanhang, där andra lövträd än ädla lövträd normalt har en kortare livscykel jämfört med barr- och ädellövträd, och där de naturliga processerna därför på kortare tid levererar strukturer och element som har bäring på begreppet gammal skog bör ålderskravet sättas lägre jämfört med vad som krävs för skogar dominerade av barrträd och ädellövträd. Av liknande skäl är bedömningen att ett nationellt ålderskrav är tillräckligt för dessa trädslag. Enligt Skogsstyrelsens tidigare redovisning av regeringsuppdraget bör ålderskravet i sådana bestånd eller områden vara en medelålder på 120 år.

Med ett skogsbestånds eller skogsområdes medelålder bör i samtliga dessa fall avses den grundytevägda medelåldern inklusive eventuella överståndare.

[9] Skogsstyrelsens rapport 2024/09 Skogsstyrelsens rapport 2024/09, Underlag för kostnadseffektivt genomförande av förnybartdirektivet – slutredovisning

Då eventuella överståndare kan vara de träden med högst ålder och med en väsentlig betydelse för områdets ekologiska processer vore det ologiskt och felaktigt att i detta sammanhang exkludera dessa vid fastställande av medelåldern.

I likhet med vad som redovisades i regeringsuppdraget bedöms det även vara motiverat med ett alternativ till ålderskravet för medelålder. Detta beror framför allt på att det normalt är komplicerat att fastställa beståndsåldern i en flerskiktad skog med stor åldersspridning, och som i huvudsak utvecklats genom naturliga processer. Något som även Riksskogstaxeringen konstaterat. I flertalet fall är ett bestånd mer värdefullt ju fler gamla träd som förekommer. Ett alternativ är därför att fokusera på de äldsta trädindividerna i det aktuella beståndet, vilket samtidigt bedöms öka tillämpbarheten. Skogsstyrelsen gör bedömningen att ett sådant alternativt ålderskrav fortsatt är motiverat och relevant. Myndigheten har då även beaktat de kriterier för gammal skog som framgår direkt av förordningen exempelvis avseende förekomsten av död ved, orördhet över tid samt krav på minsta areal.

För att i detta sammanhang tillämpa detta alternativa ålderskrav bör ett stort antal trädindivider per hektar uppfylla ålderskriteriet. I ovan nämnda regeringsuppdrag ansåg Skogsstyrelsen och Naturvårdsverket att ”ett stort antal” bör avse åtminstone 30 träd per hektar. I redovisningen angavs dock att det även kan handla om upp till 50 träd per hektar. I föreskriften bör inte ett intervall anges och förslaget är därför att det antal som preciseras i föreskriften placeras mitt emellan dessa två värden. Det innebär sammanfattningsvis att det kommer krävas minst 40 träd per hektar uppfyller ålderskravet för att det alternativet i föreskriften ska aktualiseras.

Skogsstyrelsen bedömer att lagstiftaren genom att föreslå föreskriftsrätt ser ett behov av rättsligt bindande kriterier, till skillnad från kriterier av en mer rekommenderande karaktär. Vidare är det straffsanktionerat att påbörja eller bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd utan att ha gjort en anmälan om en sådan krävs enligt föreskrifter som regeringen meddelat med stöd av 12 kap. 6 § miljöbalken, vilket ytterligare talar för tydliga och rättsligt bindande kriterier. Med beaktande av ovanstående samt att energiföretagens efterlevnad av hållbarhetskriterierna (varav förbud mot skogsbiomassa från gammal skog är ett) måste kunna bedömas på ett rättssäkert sätt, är Skogsstyrelsens bedömning att föreskriftsformatet bör väljas för helt avgörande kriterier, vilka bedöms vara kriterier enligt 3 § 1 och 2 i förordningen.

Inhemska trädarter

Avseende innebörden av begreppet ”består av inhemska trädarter” ser Skogsstyrelsen mest fördelar med en trädartlista i föreskriften, för tydlighet och rättssäkerhet, trots att det avseende enstaka trädarter finns skilda uppfattningar. Skogsstyrelsen har här valt att tillämpa en lista som arbetats fram under en längre tid i en tidigare process, i ett annat sammanhang. Av förslaget framgår även att ett visst inslag av andra trädarter inte ska vara diskvalificerande.

2 Fördjupad analys av förslaget

2.1 Konsekvenser för företag

2.1.1 Antalet företag som berörs

Förslaget rör alla verksamhetsutövare som har för avsikt att utföra skogsbruksåtgärder. Dessa har att ta ställning till skogens ålder och trädartsammansättning, om skogen i övrigt uppfyller den definition av gammal skog som framgår av förordningen. Föreligger den ålder och trädartsammansättning som här föreslås ska skogsbruksåtgärden föregås av en anmälan om samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken. Godtas eller fastställs den gjorda bedömningen och uttag av råvara kan göras utan för stor påverkan på platsens naturvärden, får energiproducenter som innehar ett hållbarhetsbesked inte använda den primära skogsråvaran för produktion av energi klassad som förnybar.

För att beräkna antalet verksamhetsutövare eller skogsbruksföretag som berörs av förslaget till föreskrifter måste det göras en bedömning av hur stor areal skogsmark som kan beröras.

I ovan nämnda promemoria och i förordningen, framgår att en stor del av de skogsbruksåtgärder som ska anmälas för samråd om de utförs i urskog eller gammal skog redan i dag ska anmälas för samråd enligt den generella samrådsplikten enligt 12 kap. 6 § första stycket miljöbalken eftersom de kan komma att väsentligt ändra naturmiljön om de utförs i skog med mycket höga naturvärden. För dessa skogsbruksåtgärder finns det alltså redan enligt tidigare regelverk en administrativ börda för markägaren att anmäla åtgärderna för samråd.

Inga berörda arealer beräknades i promemorian och därmed försvåras beräkningen av vilka arealer som berörs till följd av förslag till föreskrifter. I förslag till föreskrifter är det framför allt ålderskriteriet för gammal skog som siffersätts till 160 och 180 år. Huruvida detta kriterium är mer eller mindre än vad som kan utläsas i regeringens promemoria är svårbedömt. Skogsstyrelsens val av ålder bygger dock på ett tidigare regeringsuppdrag[10] där ålder angavs redan i uppdraget vilket torde betyda att ålderskriteriet inte har någon additionell effekt jämfört med regeringens promemoria. Resultatet skulle därmed bli att inga skogsbruksföretag eller arealer skogsmark berörs av dessa förslag till föreskrifter i sig.

Trots att inga skogsbruksföretag berörs i sig av förslag till föreskrifter kan det ändå vara av intresse att beräkna hur stor areal gammal skog som skulle träffas av definitionen och kriterierna för gammal skog. Om föreskrifterna avseende åldrar fastställs, skulle runt 100 000 hektar produktiv skogsmark utanför dagens formella skydd beröras. Dessa arealer är främst lokaliserade till norra och södra Norrland. Även om det inte kan styrkas så kan det antas att en viss andel av denna areal återfinns inom skogsbrukets så kallade frivilliga avsättningar som 2024 uppgick till total 1,4 miljoner hektar

[10] Ekonomistyrningsverket. Skogsstyrelsens regleringsbrev 2024. https://www.esv.se/Statsliggaren/Regleringsbrev?rbid=24087 Hämtad 2025-10-12.

produktiv skogsmark. Av dessa var 89 procent av arealen skog äldre än 81 år. Skog äldre än 121 år utgjorde 66 procent. Motsvarande uppgifter för övrig produktiv skogsmark är 26 respektive 13 procent. Störst andel skog i den äldsta åldersklassen, 121+ år, finns i södra Norrland, 75 procent, och lägst i Svealand, 44 procent.[11] Denna areal innehas till cirka 25 procent av enskilda ägare och 75 procent av övriga ägarkategorier.

Som framgått tidigare torde därtill en stor del av arealen redan idag omfattas av samrådsplikten enligt 12 kap. 6 § första stycket miljöbalken eller mer specifikt genom regleringen i 4 § Skogsstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SKSFS 2013:3) om anmälningsskyldighet för samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken avseende skogsbruksåtgärder.

2.1.2 Vilka branscher företagen är verksamma i

I första hand omfattas skogsbruksföretag vilket är lika med SNI 02 i svensk näringsgrensindelning (SNI) som motsvarar branschen Skogsbruk.

I andra hand berörs även företag som köper primärt skogsbränsle. Dessa företag är verksamma i fjärrvärme-, fjärrkyla- och kraftvärmesektorn.

2.1.3 Storleken på företagen

Storleken varierar från små enskilda markägare med mycket litet skogsinnehav till aktiebolag som äger mycket stora arealer skogsmark. I andra hand berörs även företag som köper primärt skogsbränsle inom fjärrvärme-, fjärrkyla- och kraftvärmesektorn.

2.1.4 Kostnader, intäkter och andra relevanta konsekvenser för företag

För markägare som vill utföra skogsbruksåtgärder i skog med höga naturvärden, men som inte omedelbart kan konstatera om den är gammal skog enligt kriterierna, kan en mer omfattande bedömning vara nödvändig. Markägaren kan behöva ta hjälp av externa konsulter eller Skogsstyrelsen för att få en mer detaljerad bedömning av om beståndet utgörs av gammal skog eller inte. En sådan process kan innebära en ökad administrativ börda och kostnader för markägaren, särskilt om det krävs omfattande inventeringar av kriterierna för gammal skog. Återigen bör påpekas att en sådan ökad administrativ kostnad är knutet till förordningen och inte till Skogsstyrelsens föreslagna föreskrift i sig.

Tydliga kriterier för gammal skog medger fortsatta intäkter till skogsägaren, från skogsbränsle från arealer som inte är gammal skog. Motsatsvis kan det antas att efterfrågan/avsättningen för skogsbiomassa för energiändamål minskar om den som producerar förnybar energi har svårt att säkerställa sin efterlevnad av hållbarhetskriterierna vid användning av sådan råvara.

[11] Skogsstyrelsen. Statistik om frivilliga avsättningar och certifierad areal. https://www.skogsstyrelsen.se/statistik/skyddad-skog/frivilliga-avsattningar-och-certifiering/ Hämtad 2025-10-12.

2.1.5 Förslagets proportionalitet

Som framgår av tidigare avsnitt bedöms inte förslaget till föreskrifter i sig innebär några konsekvenser, varför förslaget bedöms som proportionellt.

Som framgått ovan har olika intressen beaktats vid utarbetande av förslaget till föreskrifter.

2.1.6 Eventuella osäkerheter i analysen

Som framgår av tidigare avsnitt bedöms inte förslaget till föreskrifter i sig är det små osäkerheter till följd av förslaget.

2.2 Konsekvenser för kommuner och regioner

2.2.1 Beskrivning av hur kommuner och regioner berörs

Kommuner och regioner som äger skogsfastighet berörs på samma sätt som redogörs för under Konsekvenser för företag i avsnitt 2.1. I övrig berörs inte kommuner och regioner av förslaget.

Vidare berörs de kommuner som själva äger och driver värme- och kraftvärmeverk och därmed är i behov av hållbarhetsbesked från behöriga myndigheten (Energimyndigheten). Med föreskrifterna om ålder och inhemska trädarter förtydligas och förenklas för dessa aktörer.

2.2.2 Kostnader, intäkter och andra relevanta konsekvenser för kommuner och regioner

Inga konsekvenser.

2.2.3 Förslagets proportionalitet

Förslaget bedöms vara proportionellt utifrån vad som anförts i avsnitt 2.1 och 2.2.1.

2.2.4 Bedömning av om föreslagen reglering inskränker den kommunala självstyrelsen

Inga konsekvenser och därför inga inskränkningar i den kommunala självstyrelsen.

2.2.5 Eventuella osäkerheter i analysen

Som framgår av tidigare avsnitt bedöms inte förslaget till föreskrifter i sig innebära några konsekvenser varför det är små osäkerheter till följd av förslaget.

2.3 Konsekvenser för staten

2.3.1 Beskrivning av hur staten berörs

De föreslagna föreskrifterna preciserar och tydliggör när förordningen i dess nya del blir tillämplig. Det bedöms begränsa den något ökade administrativa belastning Skogsstyrelsen förväntar sig till följd av förordningen.

Även om förslag till föreskrifter inte får några konsekvenser varken för företag, kommuner, regioner eller staten redogörs kort nedan om konsekvenser för staten till följd av förordningen och tidigare beredning.

Förslaget att införa samrådsplikt för skogsbruksåtgärder i urskog och gammal skog bedöms medföra en ökad administrativ belastning för Skogsstyrelsen att hantera samrådsärenden och erbjuda information och vägledning till markägare som ska ta ställning till om deras skog är urskog eller gammal skog.

Genom ändringen i förordningen bedöms antalet samrådsärenden som Skogsstyrelsen ska handlägga kunna komma att öka något. Hur stor ökningen blir beror på i vilken utsträckning markägare planerar att utföra skogsbruksåtgärder i skog som är urskog eller gammal skog. En stor del av de skogsbruksåtgärder som ska anmälas för samråd om de utförs i urskog och gammal skog ska dock redan i dag anmälas för samråd enligt 4 § Skogsstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SKSFS 2013:3) om anmälningsskyldighet för samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken avseende skogsbruksåtgärder eftersom de utgör skogsområden som från en samlad bedömning av biotopens struktur, artinnehåll, historik och fysiska miljö har mycket höga naturvärden och har mycket stor betydelse för skogens flora och fauna och utgör eller kan förväntas utgöra livsmiljö för akut hotade, starkt hotade, sårbara eller nära hotade arter. Bedömningen är därför att det blir en marginell ökning av antalet anmälningsärenden.

En annan aspekt som behöver beaktas är att Skogsstyrelsen, som en del av sina löpande aktiviteter, genomför omfattande rådgivning och information till skogsägare. Om det införs en särskild skyldighet att anmäla skogsbruksåtgärder som avses utföras i gammal skog, bedöms det sannolikt innebära att Skogsstyrelsen behöver öka dessa insatser, både för att informera om definitioner och kriterier för gammal skog, samt för att ge råd om hur skogsägare kan identifiera dessa områden. Det kan röra sig om ytterligare ett antal tusen skogsägare som behöver information om de nya reglerna och definitionerna.

Förslaget bedöms inte leda till konsekvenser av någon dignitet för andra statliga myndigheter.

Förslaget innebär att Skogsstyrelsen i vissa fall kan komma att fatta beslut om förelägganden eller förbud med anledning av en anmälan om samråd. Det kan leda till en viss marginell ökning av domstolsärenden. Förslaget bedöms dock inte medföra några större konsekvenser för domstolarna.

Sammanfattningsvis innebär förslaget en marginell administrativ börda för Skogsstyrelsen framför allt genom att det bedöms uppstå ett större löpande behov av information och rådgivning. Detta bedöms kunna hanteras inom befintliga ekonomiska ramar. Konsekvenserna för andra statliga myndigheter eller domstolar bedöms vara begränsade.

2.3.2 Kostnader, intäkter och andra relevanta konsekvenser för staten

Se ovan under avsnitt 2.3.1.

2.3.3 Förslagets proportionalitet

Förslaget bedöms vara proportionellt då inga konsekvenser (se avsnitt 2.1) följer av förslaget.

2.3.4 Eventuella osäkerheter i analysen

Som framgår av tidigare avsnitt bedöms inte förslaget till föreskrifter i sig innebär några konsekvenser varför de är små osäkerheter till följd av förslaget.

2.4 Konsekvenser för andra enskilda

Inga konsekvenser kommer att ske för andra enskilda av samma skäl som anges ovan för företag och stat, kommun och region.

3 Samråd och konsultation

I genomförandet av det regeringsuppdrag[12] som Skogsstyrelsen tillsammans med Naturvårdsverket fick under 2024, om att lämna förslag till nationell definition av gammal skog och klassificeringskriterier för sådan skog genomfördes samråd och konsultation med Sametinget och Svenska samernas riksförbund. Förslagen till definitioner som framfördes i Skogsstyrelsens rapport 2024/09 överensstämmer i huvudsak med de förslag som lagts fram i föreskrifterna.

Eftersom förslaget till föreskrifter inte innehåller någon reglering om vilka ytterligare uppgifter en anmälan för samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken ska innehålla bedömer Skogsstyrelsen att samråd, som regleras i 8 § i förordningen, med Riksantikvarieämbetet och andra myndigheter inte är nödvändigt inför dessa föreskrifters införande. Skogsstyrelsen har under utarbetande av föreskrifterna haft underhandskontakter med Energimyndigheten och Naturvårdsverket.

Skogsstyrelsen har bedömt att de föreslagna föreskrifterna kan få särskild betydelse för samer och har därför erbjudit Sametinget och Svenska samernas riksförbund (SSR) möjlighet till konsultation enligt lag (2022:66) om konsultation i frågor som rör det samiska folket.

I och med den korta tiden för framtagande av föreskrifter och den korta tid för ikraftträdande av dessa behöver konsultationen ske parallellt med den externa remissen av föreskriftsförslaget och inte före som vore önskvärt.

[12] Ekonomistyrningsverket. Skogsstyrelsens regleringsbrev 2024. https://www.esv.se/Statsliggaren/Regleringsbrev?rbid=24087 Hämtad 2025-10-12.

4 Bemyndiganden med mera

4.1 Redogörelse för de bemyndiganden som myndighetens beslutanderätt grundar sig på

Skogsstyrelsen ges enligt 5 a § 1 i förordningen rätt att meddela föreskrifter om vad som krävs för att ett skogsbestånd eller skogsområde ska anses uppfylla kriterierna i 3 § 1 och 2. Första punkten gäller vad som ska avses med mycket hög ålder och den andra punkten vad som krävs för att uppfylla kriteriet att ett skogsbestånd eller skogsområde ska anses bestå av inhemska trädarter.

Skogsstyrelsen ges enligt 5 a § i förordningen också rätt att meddela ytterligare föreskrifter om vad som krävs för att ett skogsbestånd eller skogsområde ska anses uppfylla kriterierna i 3 § 3. Den delen av bemyndigandet avser kriterier för att ett skogsbestånd eller skogsområde ska anses genom huvudsakligen naturliga processer ha utvecklat de strukturer och den dynamik som normalt förknippas med sena successionsstadier av urskog. Regeringen har genom 4 § i förordningen redan slagit fast ett antal kriterier för bedömningen och Skogsstyrelsens bemyndigande ska endast utnyttjas om det finns anledning att meddela ytterligare föreskrifter om när kriterierna i 3 § 3 i förordningen ska anses uppfyllda. Ytterligare föreskrifter om vad som krävs för att uppfylla kriterierna i 3 § 3 skulle endast kunna verka i den riktningen att fler krav än de som regeringen ställer upp i 4 § i förordningen måste vara uppfyllda för att ett skogsbestånd eller skogsområde ska betraktas som gammal skog. Skogsstyrelsen finner i nuläget inte skäl att utnyttja den delen av bemyndigandet.

4.2 Bedömning av om den föreslagna regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

De föreskrifter som Skogsstyrelsen föreslår är en förlängning av att regeringen genomfört ändringar i förordningen och där infört en skyldighet att anmäla skogsbruksåtgärder i urskog och i gammal skog för samråd. Ändringarna i förordningen syftar till att Sverige fortsatt ska anses vara ett A-land enligt förnybartdirektivet och till att motverka att urskog blir föremål för skogsförstörelse enligt avskogningsförordningen. Skogsstyrelsens föreskrifter ställer inte upp ytterligare krav på samråd eller andra åtgärder utan fungerar som en grad av detaljering av vad som avses med de olika kriterierna. Den föreslagna regleringen inryms därför i hur ändringarna i förordningen anses överensstämma med skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen.

4.3 Redogörelse för bedömning avseende anmälningspliktiga regler

Skogsstyrelsen bedömer att förslaget till föreskrifter inte innefattar tekniska regler. Med tekniska regler avses enligt förordning (1994:2029) om tekniska regler, tekniska specifikationer eller andra krav som är rättsligt eller faktiskt

tvingande vid saluföring eller användning av en vara, tjänster som är rättsligt eller faktiskt tvingande vid tillhandahållande, etablering eller användande av sådana tjänster och föreskrifter som förbjuder tillverkning, import, saluföring eller användning av en vara. De nu föreslagna föreskrifterna syftar inte till att reglera krav avseende varor.

Det saknas därför anledning att företa anmälning enligt förfarandet i Europaparlamentets och rådets direktiv 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster (EU:s anmälningsdirektiv), förordning (1994:2029) om tekniska regler samt Kommerskollegiums föreskrifter (KFS 2020:1) om tekniska regler.

Skogsstyrelsen bedömer att förslaget till föreskrifter inte rör tjänster på den inre marknaden och att anmälningsförfarandet enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG av den 12 december 2006 om tjänster på den inre marknaden (Tjänstedirektivet), lag (2009:1079) om tjänster på den inre marknaden samt förordning (2009:1078) om tjänster på den inre marknaden därför inte behöver iakttas.

Skogsstyrelsen bedömer att förslaget till föreskrifter inte heller innehåller sådana handelsbegränsande åtgärder som ska anmälas till världshandelsorganisationen (WTO) enligt Agreement on Technical Barriers to Trade och Agreement on the Application of Sanitary and Phytosanitary Measures.

4.4 Hållbarhet och integritet

De föreslagna föreskrifterna bedöms inte påverka Skogsstyrelsens hållbarhetsarbete.

Den miljömässiga hållbarheten påverkas i huvudsak av hur Sverige väljer att implementera förnybartdirektivet vilket framför allt läggs fast i regeringens promemoria och förordning. I förslag till föreskrifter är det framför allt ålderskriteriet som påverkar miljön i skogen. Då förordningen innehåller ett krav på mycket hög ålder har Skogsstyrelsen baserat förslaget på tidigare regeringsuppdrag. Detta innebär att endast en delmängd av skogar med stor biologisk mångfald kommer att omfattas och klassas som gammal skog.

De förslagna föreskrifterna kommer inte innebära någon ny eller förändrad personuppgiftsbehandling hos Skogsstyrelsen.

5 Ikraftträdande och uppföljning

5.1 Tidpunkt för ikraftträdande

Senast den 21 maj 2025 skulle EU:s medlemsstater sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa de nya hållbarhetskriterierna enligt förnybartdirektivet. De föreslagna föreskrifterna ses som en del i genomförandet. Det bedöms därför att dessa

ska träda i kraft så snart som möjligt, vilket beräknas kunna ske den 1 februari 2026.

Skogsstyrelsen behöver informera på flera olika sätt om föreskrifterna för att på ett bra sätt nå ut med information kring föreskrifterna till berörda, enskilda markägare och företag. I samband med att myndigheten informerar om föreskrifterna är det lämpligt att även informera om den generella samrådsplikten enligt 12 kap. 6 § första stycket miljöbalken, som gäller i grunden för sådana verksamheter eller åtgärder som kan komma att väsentligt ändra naturmiljön samt Skogsstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SKSFS 2013:3) om anmälningsskyldighet för samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken avseende skogsbruksåtgärder. I denna information kan exempel ges på sådana verksamheter och åtgärder som inte omfattas av obligatorisk samrådsplikt men där verksamhetsutövaren kan behöva göra en anmälan om samråd. Informationen kan fungera som ett stöd för verksamhetsutövaren inför en planerad åtgärd för att bedöma om åtgärden behöver anmälas för samråd. Det är lämpligt att denna information sker efter att föreskrifterna beslutats och att informationen kommer igång innan föreskrifterna träder i kraft.

Såsom nämnts i avsnitt 2.3.1 så genomför Skogsstyrelsen löpande rådgivning och information till skogsägare och har inarbetade informationskanaler att tillgå. Med den korta tidsfrist från beslut till ikraftträdandet bedömer Skogsstyrelsen det som lämpligt att informera genom nyhet på webben och i det nyhetsbrev som skickas ut digitalt till prenumeranter. I Skogsstyrelsens tidning Skogseko, som skickas till alla skogsägare i landet, är det möjligt att beskriva och informera om de nya föreskrifterna i en artikel under våren 2026.

5.2 Övergångsbestämmelser

Regeringen har meddelat övergångsbestämmelser för ändringar som innebär utökat krav på samråd i förordningen. Det saknas behov av särskilda övergångsbestämmelser för Skogsstyrelsens föreskrifter eftersom de endast innefattar precisering av vad som avses med de kriterier som ställs upp i förordningen.

5.3 Hur och när konsekvenserna av förslaget kan utvärderas

Skogsstyrelsen har ett strukturerat och överskådligt arbetssätt avseende uppföljning av myndighetens föreskrifter och allmänna råd. Regelbundna uppföljningar av befintliga regler görs som ska tillse att reglerna fortfarande är nödvändiga, relevanta och passar för ändamålet.

Vid uppföljningen ses varje enskild regel över med avseende på hur den tillämpas och uppfattas, dels av dem som regeln är avsedda att påverka samt dels av dem som utövar tillsyn av regeln. För regler där en revidering behöver ske dokumenteras vid uppföljningen vad som behöver ändras och om det finns något underlag för att göra ändringen, t.ex. en rapport. Det görs också noteringar om det finns något särskilt som uppmärksammats vid uppföljningen. I dokumentationen av uppföljningen anges med vilken frekvens uppföljning ska ske.

Skogsstyrelsen kommer att kunna följa tillämpningen av regleringen som en del av sin tillsynsverksamhet. Detta genom statistikuppföljning av bland annat antal meddelade beslut i enskilda ärenden löpande samt även statistik inför beslut genom statistik av meddelade kommunikationer.